

Telefon-előfizetési díjak

(Az EU-hoz csatlakozni kívánó országokban, havonta)

Neumann-év: folyt. köv.?

Idén ünnepezzük a múlt század egyik legnagyobb matematikusa, Neumann János 100. születésnapját. A centenáriumi év apropóját szolgálja a visszatekintésre, ám bátor a jövő behatóbb vizsgálatára is készített a klaviatúravitruózókat.

Az ünnep kapcsán informatika-történeti kiállítás nyílt a Természettudományi Múzeumban. A tárlat böcsülettel, bár nem túl aprólékosan tárja elének a számítástechnika magyar szempontból különösképpen dicső történelméről. Tény, hogy már a kezdetek kezdetén ott bábáskodtak a matematika honi művelői a (sz)ámítógép „oltára” körül. Az informatika történetében az első jeles alkotónak Kempelen Farkast tartják, aki 1769-ben Mária Terézia szórakoztatására egy sakkozó török bábut kreált. Élete főművének azonban a beszélgépet nevezhető, amely -

alapos hangtani és anatómiai tanulmányok után 1781-ben tökéletesen kimondta a következő mondatot: „Venez, Madame, avec moi a' Paris!”

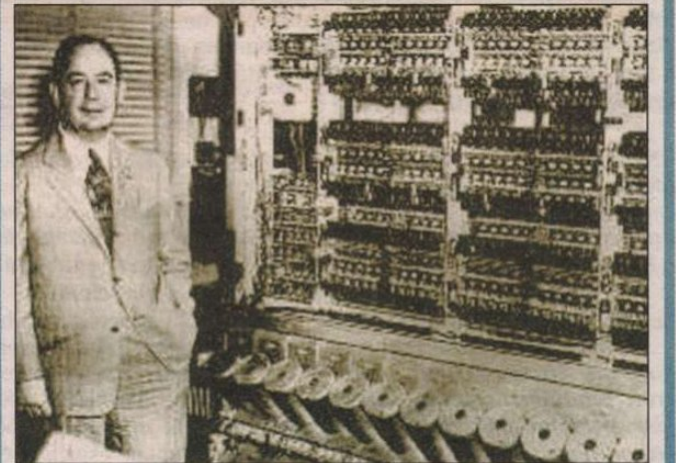
Egy évszázaddal később már Jedlik Ányos kapta el a fonalat, minthogy felfedezte a dinamó elvét. Ugyancsak ő egy rajzoló analóg számológépet is létrehozott. Ezután beindult az informatikai lavina, s jött Neumann. Idehaza azonban csak a nyolcvanas évek hozott valódi áttörést: a „HOMELAB” elnevezésű szerkezetben egy Z80A mikroprocesszor ketyegett, 4 MHz-en működött, 16 kB volt a tárkapacitása. Ebből a gépből azután nem sokkal később megszületett egy újabb nagy magyar találmány: az első, vakok számára tervezett beszélgépes számítógép, a „BRAILLAB”. A múzeumban más hajdani csodákra is bukkanhat az ez idő tájt már a világhálóba csimpszakodó delikvens. Például szemrevételezhető a VT 340, a Videoton első display terminálja, az EMG Hunor 131-es asztali elektronikus komputere, amely anno akár az Orion űrhajón is jól mutatott volna. Vagy itt van a legendás Sinclair ZX-81, illetve a Commodore 64-es.

S hol tartunk ma? Nos, a Networkshop 2003. informatikai konferencián éppen a napokban deklarálták, hogy Magyarország a kutatói számítógép-hálózatok terén már elérte az európai uniós tagországok mutatóit. Sőt, a nemzeti információs infrastruktúra-fejlesztési program keretében az elmúlt években kialakított hálózat olyan kapacitásúvá

A hajdan korszerű számítógépek az Orion űrhajón is jól mutatnak volna

A számítógép magyar atyja

Neumann János 1903. december 28-án született Budapesten. 1927-ben jelent meg híres dolgozata a matematika el-
lentmondás-mentességéről. Három évre rá a princetoni egyetem dékánjától, Henry B. Fine-től vendég-előadói meghívást kapott. Egy év múlva az egyetem professzorává nevezték ki. Jó ideig ingázott az USA és hazánk között. Hitler hatalomra jutása után azonban végleg az Egyesült Államokba emigrált. „First Draft of a Report on the Edvac” című, 1945-

ben megjelent művében írta le először azokat az alapelveket, amelyeket a tudományos világ ma „Neumann-elvekként” tart számon. A komputer atyjaként tisztelhetjük, hiszen az ő nevéhez fűződik a teljes mértékben elektronikus elven működő számítógép megalkotása. De nemcsak a számítógép elvi felépítése, hanem tervezése során is forradalmian újat alkotott. Ő dolgozta ki és vezette be ugyanis a számítógép logikai struktúráját részletesen ábrázoló szimbólumrendszert. Washingtonban, 1957 februárjában hunyt el.

vált, amellyel a kontinens kevés országa büszkélkedhet. A 17 évvel ezelőtt indult és évi 1,3 milliárd forint költségvetésű program révén Magyarország már tizenkét éve csatlakozhatott a világhálózathoz, s 1993-tól a kutatói gerinchálózat használatjává vált. Sőt, a fejlesztéseknek köszön-

hetően a jövőt fürkésző szakemberek eredményeket értek el a modellezésben, azon belül pedig a bonyolult matematikai műveletek megoldására, protokollok ellenőrzésére használt „Klaszter Grid” technológiák alkalmazása terén is.

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA

HÍREK

Mobilcég támogatja a Nemzeti Galériát

■ Nyolcadik alkalommal írt alá főtámogatói szerződést a Magyar Nemzeti Galéria és a Pannon GSM. A hazai közgyűjtemények esetében egyedülálló együttműködés Bereczky Lóránd, a galéria főigazgatója szerint a műtárgyak védelmét és bemutatását is nagymértékben megkönnyíti. Ennek alátámasztására az aláírási ceremónián bemutatták azt a két gótikus faszobrot – barkai Szent Katalin és Szent Dorottya figuráját –, amelyet éppen a mobilszolgáltató határozott segítségével restauráltak.

Tovább bővült a Trendex-csoport

■ Új vállalattal gyarapodott a Trendex cégcsoport: a Trendex Wobiscom Rt.-t a honi alapítók azért hozták létre, mert újdonsült vállalkozásuk reményeik szerint esélyes lehet arra, hogy a friss cég a magyar piac meghatározó infokommunikációs szolgáltató középállalatává váljék. Ugyanakkor nemcsak a meglévő piaci igényeket kívánják kielégíteni, céljuknak tekintik az IP alapú kommunikációs technológia minél szélesebb körű alkalmazását is. Ezen túl a távközlési szolgáltatók – elsősorban alközpontok telepítése és karbantartása – terén is komoly fejlesztésekkel számolnak.

10 éves a Kapcsolat!

500%

A havidíj fele lebeszélhető!

Westel
a Kapcsolat

Magyarország legnagyobb mobilszolgáltatója

10 évesek vagyunk! Ebből az alkalmából előfizetési díjsomagjaink* havidíjainak felét lebeszélhetővé tettük!

Meglepetésünkkel most sok millióan még könnyedebben élhetnek a Kapcsolat egyre nagyszerűbb lehetőségeivel! Szervusz díjsomagja van? Akkor például Ön a havidíj megfizetésének köszönhetően ezentúl csúcsidőn kívül 45 perccel többet beszélhet hálózaton belül!

* Szervusz, Társalgó, Zöldzóna, Egyenlítő, Westel 100, Westel 200, Westel 300, Westel 400, Eurofon I, Eurofon II, Eurofon III, MobilMester

*További feltételek az üzletekben, az Üzletszabályzatban és a Díjszabásban. Információ: 1230 (a Westel hálózathoz díjmentesen hívható), 06-1/265-9210.